

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

03 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Timofti Vladimir

judecători

Toma Nadejda

Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Gonciar Ion în numele inculpatului Iațișin Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui

Iațișin Ion XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 11.04.2011 – 31.05.2012;*
2. *Instanța de apel: 19.12.2018 – 29.01.2019;*
3. *Instanța de recurs: 17.04.2019 – 03.07.2019.*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 31 mai 2012, Iațișin Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal la 3 (trei) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei aplicat inculpatului Iațișin Ion, calculându-se din momentul reținerii, fiind anunțat în căutare.

Măsura preventivă în privința lui Iațișin Ion - starea de arest, s-a menținut.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat, că Iațișin Ion împreună cu Ioviță Artiom, fiind în înțelegere prealabilă și având scopul de a comite infracțiuni de sustragere, la 30.03.2010, aproximativ în jurul orelor 01:00-01:15, au urcat la balconul odăii nr. XXXXX din căminul nr. XXXXX, situat pe XXXXX, unde au bătut la ușă, cerând locatarilor să deschidă ușa, sub pretextul ca să intre în cămin, întrucât era oră târzie și ușa principală era închisă.

După ce una din domnișoarele care locuia în odaia respectivă le-a deschis ușa, Iațișin Ion și Ioviță Artiom au intrat în interior. Ioviță Artiom brusc a apucat-o pe Caciur Vasilisa de gît și a strigat la fetele din odaie să se liniștească, în caz contrar o va agresa, tot în acel moment Iațișin Ion a sustras deschis de la Ceban Andriana un telefon mobil de model „Samsung F 330”, după care a scos-o forțat la balcon pe Caciur Vasilisa, iar

Ioviță Artiom a rămas în odaie, unde verificând prin genți și noptiere a sustras deschis din mână de la Ceban Andriana un lăntșor cu cruciuliță din aur și de la Copacinschi Daniela bani în sumă de 50 lei, astfel părții vătămate Ceban Andriana, fiindu-i cauzată o pagubă materială considerabilă în sumă de 4000 lei, iar părții vătămate Copacinschi Daniela o pagubă materială în valoare de 50 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal după semnele calificative: *„jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, comis de două sau mai multe persoane, cu amenințarea aplicării violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.”*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Gonciar Ion în numele inculpatului Iațșin Ion, care a solicitat repunerea în termen a apelului, casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care inculpatului Iațșin Ion să-i fie stabilită o pedeapsă non privativă de libertate.

În motivare a invocat că, prima instanță i-a stabilit inculpatului o pedeapsă prea aspră, deoarece nu a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de faptul că, antecedentele penale sunt stinse, de comportamentul pozitiv în timpul urmăririi penale, de faptul că inculpatul și-a recunoscut vina în cadrul urmăririi penale, prejudiciul material cauzat prin infracțiune a fost reparat, banii sustrași, fiind restituiți părții vătămate, încă la etapa urmăririi penale, fapt confirmat de partea vătămată în cadrul examinării cauzei, care nu a înaintat careva acțiuni civile în cadrul procesului nominalizat, nu are pretenții materiale sau morale față de inculpat.

La fel, a atras atenția că, la momentul săvârșirii infracțiunii inculpatul Iațșin Ion avea vârsta de 20 ani, iar conform art. 70 alin. (3) Cod penal, la stabilirea pedepsei pentru persoana care la momentul comiterii infracțiunii a atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, maximul pedepsei se reduce cu o treime și este considerată ca circumstanță excepțională.

Subsecvent, apelantul a menționat și faptul că instanța de fond nu s-a expus asupra cumulului de circumstanțe atenuante invocate de partea apărării și referitor la posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, iar argumentele invocate de către instanță, precum că inculpatul anterior a fost condamnat, fapt care ar constitui o circumstanță agravantă sunt lipsite de suport juridic, deoarece într-adevăr condamnatul a regretat cele săvârșite, antecedentele penale sunt stinse, astfel, pedeapsa aplicată de către instanța de fond, în opinia apărării este prea aspră.

Totodată, apelantul a relevat că, instanța de fond, contrar prevederilor art. 72 Cod penal, a stabilit executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, or, potrivit normei menționate, persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție execută pedeapsa în penitenciare de tip semiînchis, iar în cazul dat, inculpatul a comis infracțiune prevăzută de art. 187 alin.(2) lit. b), e) f), Cod penal, care conform prevederilor art. 16 Cod penal este una gravă, din care se prezumă că pedeapsa urma să fie executată în penitenciar de tip semiînchis.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2019 a fost repus în termen apelul declarat de avocatul Gonciar Ion în numele inculpatului Iațșin Ion, a fost admis apelul declarat, casată sentința în partea aplicării pedepsei și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care lui Iațșin Ion i-a fost stabilită pedeapsa pe art. 187 alin.(2) lit. b), e) și f) Cod penal, în redacția Legii din 18.12.2008 și 29.06.2006, cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani 6 (șase) luni, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciare de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei închisorii, calculându-se de la 29 ianuarie 2019, cu includerea în acest termen a duratei reținerii și arestării lui preventive de la 29 noiembrie 2018 până la 29 ianuarie 2019.

În rest, hotărârea atacată a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat, că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Iațșin Ion de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin.(2) lit. b), e) și f) Cod penal.

Instanța de apel a indicat, că vinovăția inculpatului este dovedită pe deplin prin cumulul de probe administrate de către organul de urmărire penală, examinate de către instanța de fond și verificate de către instanța de apel, astfel, reținând că, prima instanță a făcut o analiză amplă a probelor cercetate, iar concluziile privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii reținute în sarcina lui rezultă din probele administrate, cărora le-a fost dată o apreciere legală sub toate aspectele, complet și obiectiv.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care anterior a mai fost condamnat pentru infracțiuni similare: prin sentința Judecătoriei Orhei din 25 august 2005, în baza art.186 alin.(2) lit. b), c) și d) Cod penal, i-a fost aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, iar conform art.90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 1 an (f. d. 67); prin sentința Judecătoriei Orhei din 27 septembrie 2005, în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, iar conform art.84 alin.(4) Codul penal, i s-a inclus în termenul pedepsei stabilite, pedeapsa aplicată prin sentința Judecătoriei Orhei din 25 august 2005, stabilindu-i definitiv pedeapsa închisorii pe un termen de 3 ani, iar conform art.90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 2 ani 6 luni (f. d. 68). Astfel, instanța de apel a relevat că, pedeapsa închisorii aplicată anterior, cu suspendarea condiționată a executării ei pe un anumit termen n-a atins scopul pedepsei penale de corectare și reeducare a acestuia, deoarece inculpatul a continuat săvârșirea infracțiunilor cu intenție.

Totuși, reieșind din faptul că la momentul comiterii infracțiunii încriminate inculpatul Iațșin Ion avea vârsta de 20 ani, instanța de apel a atribuit această circumstanță la cele excepționale, conform prevederilor art. 79 alin.(1) Cod penal, și astfel, a considerat necesar de a stabili inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare cu executarea efectivă a acesteia, care în opinia instanței de apel va atinge scopul pedepsei penale, de restabilire a echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

În acest context, instanța de apel a ținut cont de comportamentul inculpatului, care s-a sustras de a se prezenta în ședința instanței de fond, fiind aleasă măsura preventivă, arestare preventivă pe un termen de 30 zile (f. d. 161), a fost anunțat în căutare și s-a ascuns de la organele de drept timp de 6 ani, dânsul a dat dovadă de comportament antisocial, ce denotă imposibilitatea de integrare în societate și adaptare la normele și standardele de viață normală, fără executarea reală a pedepsei închisorii.

Așa dar, instanța de apel a considerat că argumentele apelantului de a fi aplică o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate, nu sunt fondate, deoarece aplicarea prevederile art. 90 Cod penal, nu v-a atinge scopurile de corectare și reeducare a persoanei condamnate, or, dânsul, concluzii nu și-a făcut, n-a stat pe calea corectării și reeducării și din nou a comis o infracțiune intenționată gravă.

Totodată, instanța de apel a ajuns la concluzia ca fiind eronată concluzia instanței de fond privitor la tipul penitenciarului, unde inculpatul Iațșin Ion urmează să-și execute pedeapsa închisorii și în acest sens, a reiterat prevederile art. 72 alin.(3) din Codul penal și a menționat că, infracțiunea săvârșită de către inculpat se atribuie la categoria celor grave, deci, pedeapsa penală urmează să fie executată în penitenciar de tip semiînchis.

Referitor la solicitarea avocatului privind repunerea în termen a cererii de apel, instanța de apel a considerat că, a fost depus în termenii legali, deoarece cauza în instanța de fond a fost examinată în lipsa inculpatului Iațșin Ion, în baza art. 321 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, iar Goncear Ion nici nu a participat în calitate de apărător în prima instanță și astfel, apelul depus la data de 11.12.2018 (f. d. 189) se declară depus în termen, or, potrivit procesului-verbal de reținere, inculpatul Iațșin Ion a fost reținut la data de 29 noiembrie 2018 (f. d. 188), când i-a fost adusă la cunoștință sentința Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 31 mai 2012, iar în conformitate cu art. 403 alin.(1) Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

6. Decizia instanței de apel pronunțată integral la data de 26 februarie 2019, este atacată cu recurs ordinar de avocatul Goncear Ion în numele inculpatului Iațșin Ion, la 21 martie 2019, care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care să fie stabilită pedeapsa inculpatului Iațșin Ion non privativă de libertate, indicând aceleași motive ca și în cererea de apel (*pct.3 din prezenta decizie*).

Totodată, menționând că, instanța de apel nu s-a expus referitor la posibilitatea aplicării prevederilor art.90 Cod penal în privința inculpatului.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocatul Goncear Ion în numele inculpatului, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

8.1. Analizând recursul declarat, Colegiul penal constată, că partea apărării nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor, din care considerente instanța de recurs nu se va expune referitor la aceste aspecte, dar critică decizia instanței de apel numai referitor la chestiunea de individualizare a pedepsei, argument, care se încadrează în temeiul prevăzut de art. 427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dacă s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

În acest sens Colegiul penal menționează, că potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art. 76 - 77 Cod penal, precum și, efectele acestora prevăzute în art. 78 Cod penal.

Din materialele cauzei, instanța de recurs constată, că inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat de prima instanță în baza art. 187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal la pedeapsă sub formă de închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, soluție parțial menținută de instanța de apel, or, verificând legalitatea hotărârii primei instanțe în ce privește stabilirea pedepsei și executarea acesteia, a concluzionat, că în privința inculpatului Iațîșin Ion urmează a se lua în considerare prevederile art. 79

alin.(1) Cod penal, deoarece la momentul comiterii infracțiunii încriminate inculpatul avea vârsta de 20 ani, fiind atribuită această circumstanță la cele excepționale.

La fel, instanța de apel a considerat că, prima instanță eronat a stabilit tipul penitenciarului în care s-a dispus executarea pedepsei de către inculpatul Iațișin Ion, or, potrivit prevederilor art.72 alin.(3) din Codul penal, acesta urmează să execute pedeapsa în penitenciar de tip semiînchis, deoarece infracțiunea săvârșită de către inculpat se atribuie la categoria celor grave.

Astfel, analizând decizia atacată, instanța de recurs conchide, că instanța de apel legal și întemeiat a casat parțial sentința, în latura penală la aplicarea pedepsei și a pronunțat o nouă hotărâre în această parte, deoarece la judecarea apelului, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 5 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Subsidiar, Colegiul penal subliniază că, potrivit jurisprudenței CtEDO nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele inferioare. Or, în cazul în care acestea și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c.Finlandei*).

8.2. Referitor la alegația avocatului recurent, precum că instanța de apel nu s-a expus asupra posibilității aplicării prevederilor art.90 Cod penal în privința inculpatului, Colegiul penal consideră că este nefondat, deoarece potrivit pct. 19-21 din decizia contestată, instanța de apel și-a expus motivat opinia sa în sensul dat. (f.d. 211, vol. I)

8.3. Reieșind din cele enunțate supra, Colegiul penal consideră întemeiată și legală soluția instanței de apel privind aplicarea unei pedepse privative de libertate în privința inculpatului Iațișin Ion cu executarea efectivă a acesteia, or, stabilirea unei pedepse mai blânde față de inculpat nu va fi eficientă și nu va atinge scopul restabilirii echității sociale, corectarea și reeducarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide, că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de avocatul Gonciar Ion în numele inculpatului Iațișin Ion se declară inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Goncear Ion în numele inculpatului Iațișin Ion împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui **Iațișin Ion XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **15 august 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Boico Victor